

Namazda imama sonradan uyma

Fatih Bayramoğlu: “Cemaatle namaz kılmada birinci veya herhangi bir rek’atına geç kalmış birisi imamın selâm vermesinden sonra eksik kıldığı rekatları tamamlarken nasıl bir sıra takip etmesi lâzım? Yani, imama geç uyan kişinin namaz rekatlarını kılma sırası ile tek başına tamamlayacağı rekatların sırası ne olmalıdır?”

Namazda imama herhangi bir rek’atin en geç rükûunda yetişen kimse o rek’ati imamla birlikte kılmış sayılır. İmama sonradan uyan kimseler, imam selâm verdikten sonra kılmadıkları rek’atları baştan sıra ile “kazâ” ederler. Bu kazâ rek’atlerinde kıraat yaparlar. Yani okumaları gereken duâ ve sûreleri eksiksiz okurlar.

Bunu misallerle açıklayalım:

* Sabah namazının farzının ikinci rek’atında imama uyan bir kimse, imamla berâber son oturuşta yalnız “et-tahıyyâtü” duâsını okur, bekler. İmam selâm verince kendisi ayağa kalkar ve kılmamış olduğu birinci rek’ati kılar. Bu durumda birinci rek’atte ne okuması gerekiyor idiyse okur. Çünkü kıldığı bu rek’at kazâdır. Yani “Sübhâneke”yi okur, ardından “Eûzü ve Besmele” çeker, ardından Fâtihâ Sûresini ve zamm-ı sûreyi okur. Rükû ve secdelerle birlikte son oturuşunu yapar, “et-Tahıyyâtü’yü, salâvatları ve Rabbenâ Âtinâ’yı” okur ve selâm verir.

* Akşam namazının son rek’atında imama uyan bir kimse; “Sübhâneke”yi okur ve o rek’ati imamla birlikte kılar ve teşehhüde oturur. İmam selâm verince kalkar ve kılmadığı ilk iki rek’ati sıra ile kılar. Kıldığı bu iki rek’at kazâ olduğundan; her rek’atte ne okuması gerekiyorsa okur. Meselâ birinci rek’atte okuması gereken Sübhâneke’yi, eûzü ve besmele’yi, Fâtihâ Sûresini ve zamm-ı sûreyi okur, rükû ve secde yapar, ilk oturuşunu yapar. Bu onun ilk oturuşu olduğundan sadece “et-Tahıyyâtü’yü okur ve ikinci rek’ate kalkar. Burada besmele çeker, Fâtihâ Sûresini ve zamm-ı sûreyi okur. Ardından rükû ve secde yapar, son oturuşunu yapar. Son oturuşta okuması gereken “et-Tahıyyâtü’yü, salavatları ve Rabbenâ Âtinâ” duâlarını okur ve selam verir.

* Dört rek'atli namazın ikinci rek'atinde imama uyan kimse, imam selâm verdikten sonra kalkar ve kılmadığı birinci rek'atin kazâsını yapar. Bu esnada birinci rek'atte ne okuması gerekiyor idiyse hepsini sıra ile okur.

* Dört rek'atli bir namazın üçüncü rek'atinde imama uyan bir kimse, son iki rek'ati imamla kılmış olmaktadır. Teşehhütten sonra imam selâm verince kalkar ve sıra ile ilk iki rek'atin kazâsını arada oturmaksızın peş peşe yapar. Bu esnada okuması gereken duâ ve sûreleri okur.

* Dört rek'atli bir namazın son rek'atinde imama uyan bir kimse imam selâm verince kalkar, birinci rek'ati, okuması gereken duâ ve sûreleri okuyarak kılar, rükû ve secdeyi yapar ve sonra oturur. Bu onun ilk oturuşudur ve bu oturuşta yalnız "et-Tahıyyâtü"yü okur. Ardından hemen kalkar, diğer iki rek'ati peş peşe, arada oturuş yapmaksızın kılar. Bu rek'atlerde okuması gereken duâ ve sûreleri okur.

* Bayram namazının birinci rek'atinin rükûunda imama yetişen kimse, rükûda imama kavuşacağını tahmin ederse, hem iftitah tekbîrini, hem de bayram tekbirlerini ayakta olarak alır ve sonra rükûa varır. İmama rükûda yetişemeyeceğinden korkarsa iftitah tekbirinden sonra rükûa varır, Bayram tekbirlerini ellerini kaldırmaksızın rükûda alır.

* Bayram namazının ikinci rek'atinde imama yetişen kimse, imam selâm verdikten sonra kalkar, birinci rek'ati ziyâde tekbîrleri ile birlikte kıraatli olarak, yani okuması gereken fâtiha ve zamm-ı sûreyi okuyarak kazâ eder.

* Cenâze namazı başladıktan sonra gelip imama uyan kimse, hemen tekbir alır. Noksan kalan tekbirlerini de duâ okumaksızın peş peşe alır. Eğer dördüncü tekbirden sonra imama uymuşsa, imam selâm verdikten sonra diğer üç tekbiri kendisi kazâ eder.

* Teravîh namazı kılınırken cemaate yetişen kimse, önce yatsı namazının farzını kendisi kılar. Daha sonra teravîh namazı için imama uyar.

Cemaatten sonraki kazâ rek'atlerini kılan kimse, bu rek'atlerde artık başkasına uymaz. Başkası da kendisine uymaz.

Cemaate sonradan yetişen kimse, imam açıktan okumaya başlamışsa Sübhâneke'yi okumaz, imamı dinler. Sübhâneke'yi imamın kıraatinin âyet aralarında imam okuma yapmazken okur. İmam gizli okuyorsa Sübhâneke'yi okur.